

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoCsp/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721202791
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8721202791.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Michala Boroňa v sporovej veci žalobcu: Q. O., K.. XX.X.XXXX, O. Ú.-R. XXXX/X, XXX XX V., zastúpeného JUDr. Matúšom Motykom, advokátom so sídlom v Stropkove, Námestie SNP 7, IČO: 50487108, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 17Csp/70/2021-25 z 20.10.2021, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie uložil žalovanému, aby sa zdržal použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere č. 8500111251 z 20.4.2015 na výkon zrážok zo mzdy žalobcu odo dňa doručenia uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobným návrhom doručeným súdu žalobca žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500111251 zo dňa 20.4.2015 k Zmluve o úvere č. 8500111251 zo dňa 20.4.2015 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným na výkon zrážok zo mzdy žalobcu. Nárok právne odôvodnil tým, že dňa 20.4.2015 so žalovaným uzatvoril zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 8500111251, na základe ktorej mu žalovaný poskytol finančné prostriedky. Žalovaný zaslal zamestnávateľovi žalobcu (V. P. V. B. W. I.) žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 21.9.2021 pod názvom Zrážky zo mzdy - Q. O., r.č.: XXXXXX/XXXX, v zmysle ktorej žiadal zamestnávateľa žalobcu o zrážanie celkovej sumy vo výške 4.520,83 eur. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 20.4.2015 žalobca uzatváral ako spotrebiteľ so žalovaným ako právnickou osobou, ktorá poskytuje úvery v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Právny vzťah, ktorý medzi nimi vznikol má spotrebiteľský charakter, preto je v súvislosti s ním nutné aplikovať normy spotrebiteľského práva. Spotrebiteľskú zmluvu vrátane dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) je z uvedeného dôvodu potrebné podrobiť súdnej kontrole. V konaní žalobca namieta neprijateľnosť dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) z dôvodu, že predmetná dohoda s ním nebola individuálne dojednaná, ale bola mu predložená na podpis spolu so samotnou spotrebiteľskou zmluvou. Mohol len zmluvu spolu s dohodou odmietnuť, alebo podrobiť sa celému predformulovanému obsahu. Zároveň zo strany žalovaného nebol žiadnym spôsobom poučený o dôsledkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Konanie žalovaného, ktorý spotrebiteľom podsúva na podpis takéto sporné dohody o zrážkach zo mzdy považuje za nekalú obchodnú prax podľa ustanovenia § 7 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Žalovaný do výpočtu RPMN úmyselne nezahrnul poplatok za dohodu o poskytovaní služieb, ktorá bola všeobecnými súdmi Slovenskej republiky opakovane vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

3. Návrhom zo 14.10.2021 žalobca žiadal, aby súd neodkladným opatrením uložil žalovanému zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. 8500111251 zo dňa 20.4.2015 k Zmluve o úvere č. 8500111251 zo dňa 20.4.2015 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným na výkon zrážok zo mzdy žalobcu do právoplatného skončenia vo veci samej. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že zamestnávateľ žalobcu V. je na základe žiadosti žalovaného nútený začať v jeho prospech vykonávať zrážky zo mzdy, a to aj napriek namietanej neprijateľnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že žalovaný využil tento sporný zabezpečovací inštitút v spotrebiteľských právnych vzťahoch (dohoda o zrážkach zo mzdy) aj napriek skutočnosti, že pohľadávku z predmetného úverového vzťahu (č. 8500111251) si už uplatnil na súde, pričom rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 18Csp/47/2019-126 zo dňa 29.10.2021 bola jeho žaloba v celom rozsahu zamietnutá. Žalovanému teda v čase, kedy zasielal zamestnávateľovi žalobcu žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy, muselo byť jasné, že jeho pohľadávka z úverového vzťahu č. 8500111251 bola súdom (hoci neprávoplatne) označená za spornú. Okrem uvedeného žalobca dával do pozornosti súdu prvej inštancie aj tú skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 18Csp/47/2019 si žalovaný uplatnil pohľadávku vo výške 1.296,12 eur s prísl., avšak v žiadosti o vykonávanie zrážok svoju pohľadávku vyčíslil na sumu 4.520,83 eur.

4. Neodkladné opatrenie je výnimočným opatrením, ktoré môže súd nariadiť len ak je to potrebné upraviť pomery medzi sporovými stranami s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodnutie súdu vo veci samej alebo zaručiť úspešnosť budúcej exekúcie. Žalobca musí osvedčiť, či je obava z ohrozenia reálna, teda že subjekt, ktorému navrhuje uložiť nejakú povinnosť koná tak, že v konečnom dôsledku môže dôjsť k sťaženiu alebo znemožneniu ďalšieho konania vo veci samej. Nestačí iba abstraktná možnosť ohrozenia práv. Chýbajúce osvedčenie ohrozenia práva nemožno ničím nahradiť a je základnou podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia. Inštitút neodkladného opatrenia je výnimočným inštitútom, ktorý je potrebné využiť zo strany súdu za situácie, kedy sa preukáže potreba naliehavého zásahu súdnej moci do vzťahov medzi stranami sporu (§ 325 ods. 1 CSP). Z pohľadu princípu efektívnosti je nutné, aby uložením konkrétnej povinnosti sa na základe neodkladného opatrenia vydaného súdom, bolo skutočne možné dosiahnuť ochranu, ktorej sa strana domáha.

5. Z vykonaného dokazovania pripojenými listinami súd mal preukázanú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán. Potreba bezodkladnej úpravy je odôvodnená reálnou hrozbou zrážok zo mzdy žalobcu zamestnávateľom žalobcu. V prípade kladného rozhodnutia súdu vo veci samej by realizované zrážky zo mzdy predstavovali bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobcu.

6. Za daných okolností súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v plnom rozsahu vyhovel.

7. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

8. Proti uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd uznesenie zmenil a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

9. Poukázal na to, že neboli splnené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia. Podstatou inštitútu neodkladného opatrenia je urýchlená ochrana ohrozených alebo porušených práv, ktorú súd poskytuje na základe zjednodušeného a urýchleného procesného postupu. Účelom neodkladného opatrenia je totiž okamžite vytvoriť stav, kedy k porušovaniu alebo ohrozeniu práv strany, ktorá súdnu ochranu požaduje, nebude dochádzať.

10. Súd môže nariadiť neodkladné opatrenie iba vtedy, ak existuje potreba bezodkladnej úpravy pomerov alebo ak existuje obava, že exekúcia bude ohrozená. Potreba naliehavej a nevyhnutnej úpravy pomerov spočíva v tom, že nenariadením neodkladného opatrenia zo strany súdu by vznikol priestor pre konanie, ktoré by vytvorilo nezvratný stav prípadne pre také konanie, ktoré by viedlo k neodstrániteľným následkom.

11. Žalobca v konaní netvrdil a nepreukázal žiadne dôvody, ktoré by preukazovali potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Netvrdil, že z jeho mzdy sú vykonávané zrážky zo mzdy v prospech žalovaného. Nepredložil žiaden doklad o mzde, z ktorého by vyplývalo vykonávanie zrážok zo mzdy.

12. Žalobca neuviedol, že z prevzatej sumy uhradil len 614,76 eur, neosvedčil existenciu dôvodov, ktoré by preukazovali potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, neosvedčil existenciu okolností, ktoré by osvedčovali zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia a neosvedčil existenciu hroziacej ujmy v rozsahu 735,24 eur.

13. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

14. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

15. Súd prvej inštancie zistil vo veci všetky okolnosti potrebné na nariadenie neodkladného opatrenia a vo veci aj správne rozhodol.

16. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

17. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

18. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

19. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

20. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

21. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

22. Podľa § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

23. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

24. Podľa § 336 ods. 1 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

25. Podľa § 336 ods. 2 CSP, súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej.

26. Podľa § 336 ods. 3 CSP, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší, ak žaloba nebola v lehote podaná.

27. V prejednávannej veci bolo nepochybne preukázané, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov dlžníka pod č. 80500111251 bola uzavretá 20.4.2015 k zmluve o úvere pod tým istým číslom a z toho istého dňa, t.j. 20.4.2015. V tejto súvislosti možno konštatovať, že je nepochybné, že existuje reálna možnosť, že táto dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov bude použitá v prípade žalobcu a budú vykonávané zrážky z jeho mzdy, ktorú poberá v V. P. V. B. W. I.. Správne konštatoval súd prvej inštancie, že ide o inštitút z hľadiska spotrebiteľského práva sporný, a to najmä za

situácie, že rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 18Csp/47/2019-126 bola žaloba týkajúca sa dlhu zabezpečeného predmetným zabezpečovacím prostriedkom - dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov v celom rozsahu zamietnutá.

28. Na základe uvedeného v zhode so súdom prvej inštancie možno konštatovať, že v súčasnom štádiu konania sú osvedčené základné okolnosti potrebné pre vyhoviecie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v zákaze žalovanému postupovať podľa predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy z 20.4.2015 a túto použiť na vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu.

29. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom, či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd, ale spravidla podnikateľa. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

30. Zároveň odvolací súd považuje za potrebné dodať, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy na základe inkorporovanej dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porovnaj rozsudok C-106/77 Siementhal).

31. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa alebo slabšej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákona, podľa ktorého bola dojednaná.

32. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, Valéria Marcinová/POHOTOVOSTĚ, s.r.o.:

33. „Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.“

34. Článok 4 a 14 Smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonom, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.“

35. Odvolací súd konštatuje, že prostredníctvom listinných dôkazov predložených zo strany žalobcu boli dostatočne osvedčené najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Ide v tejto súvislosti najmä o existenciu zmluvy o úvere č. 8500111251 uzatvorenú medzi žalobcom a žalovaným dňa 20.4.2015, dohody o zrážkach zo mzdy, pod tým istým číslom, uzatvorenú medzi žalobcom a žalovaným taktiež dňa 20.4.2015, žiadosť žalovaného adresovanú zamestnávateľovi žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 21.9.2021. Tak zmluva o úvere, ako aj dohoda o zrážkach zo mzdy má formulárovú podobu, ide o zmluvu spotrebiteľskú, pričom dohoda o zrážkach zo mzdy slúži na zabezpečenie záväzkov žalobcu zo zmluvy o úvere.

36. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že žalobca dôvodnosť potreby dočasnej úpravy pomerov sporových strán do skončenia konania vo veci samej dostatočným spôsobom osvedčil,

keď je zrejmé, že žalovaný na základe neobmedzenej vôle môže vymáhať od žalobcu dlh na základe právneho úkonu (dohody o zrážkach zo mzdy), ktorého platnosť v zmysle vyššie uvedeného je sporná.

37. Preto odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP uznesenie ako vecne správne potvrdil.

38. V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).